

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXVI. Et cùm ipse esset ingressus domum, discipuli eius interrogaru[n]t eum priuatim: Cur nos non potuimus eijcere illum? Et ait illis: Hoc genus nulla re potest exire, nisi oratione & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

Hac vt diuinam Christi Iesu potentiam asserunt, ita communis omnium nostrum redemptionis beneficium luculenter adumbrant. Et enim puero huic ab infantia infestus fuit Satan: sed in nos quoque, qui in peccatis concipimur & nascimur, imperium suum exercet, vt figmenta cordis nostri praeripiat, qui ab inuente aetate, vt idem ad Dei verbum iurdi, ad preces muti, & ne ad cogitadam quidem rationem simus. Et nisi coerceatur hic hostis noster, furiosis similes reddit, vt ea quog, impudētissime designemus, quae cum natura legibus & sensu communi pugnant. At hic Christus nostri generis vindex prodit, qui zelo diuino inflammatus, non modo nostri miseretur, verum etiam hosti nostro indignatur, & vt olim mortis suae merito & virtute illius regnum emerit, ita quotidie adhuc verbo suo illum increpat, & obstat ne iterum in nobis regnum obtinere possit: imò inuitum & reluctantem cedere cogit, & quas inter cedendum turbas mouet, diuina virtute facile sedat & componit. Hunc ergo nos saluatore agnoscere, & ex his in tentationibus consolationis argumenta petere debemus.

Et si vero solus Christus diaboli victor sit, ne tamen ipsi otio ignauo torpeamus, nos quoque aduersus illum quotidie luctari & pugnare iussit. Quare quae ab illo sunt, in exemplum trahi debent, & victoria facile potiemur. Iramus ergo & nos satanae, quando vel intra animos nostros illius suggestiones audimus, vel quid in fratribus nostris & proximis agat videmus: nec admittamus carnis rationem, quae peccatis blanditur, quin potius increpemus illam per Dei verbum, & illo gladio armati satanae resistamus. Faciant hoc publice ministri. Conferant huc etiam suās vires quotquot in magistratu versantur. Idem obseruent patres familias, ne quem hosti inter suos locum permittant. Nec sufficiat semel istud fecisse, sed quia expulsus redire cupit, viam illi pracludere, & perpetuo aduersus illius insidias vigilare conuenit. Quod si turbas det, & pericula vndiq, nobis adducat, inirepidi stemus, & mox Christi Domini nostri opem sentiemus, qui & satanam conculcabit sub pedibus nostris, vt Paulus dicebat, & ex omni periculo assertos tuebitur, & tandem regni caelestis ciues faciet. Illi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Et cum ipse esset ingressus domum, discipuli eius interrogarunt eum priuatim: Cur nos non potuimus eicere illum? Et ait illis: Hoc genus nulla re potest exire, nisi oratione & ieiunio. Et illinc egressi unā iter faciebant per Galilaeam, nec uolebat, ut quisquam id cognosceret. Dicebat enim discipulos suos, & dicebat eis: Filius hominis tradetur in manus hominum, qui illum occident, & occisus tertio die resurget. Ipsi uero ignorabant hoc dictum, & timebant eum interrogare.

Quemadmodum misero mortalium generi Christo Iesu opus fuit, qui iuxta primam promissionem veteris serpens caput contereret, nosq, ex illius tyrannide liberaret: Ita non minus usus praesentis necesse est nos edoceri, quibus armis & artibus ipsi quoque, cum hoc nostro hoste congedi debeamus, & victoria potiri possimus. Illum enim instar rugientis leonis circuire, & nobis pugnās assiduas mouere, scriptura abunde docet, nec quisquam est qui illud non experiatur. At hic vnus Christum respicere proderit, qui vt in finibus miraculis, se diaboli victorem esse testatur: ita tā doctrina quam exemplo suo docet, quid nos in pugna ista vel cauere vel facere conueniat. Et huc facimus quae in miraculi nuper expositi historia habentur. Docuit enim Christus, quid obstitere, quod minus discipuli demonium hoc potuerunt eicere. At de hoc in praesenti plura addit, vt nimirum isti vitio in nobis mederi debeamus: deinde uero ostendit, quid nobis tam huius miraculi, quam omnium aliorum usus praecipuus esse debeat.

Due ergo tractationes hoc loco proponuntur, praemittitur autem prioris occasio. Fuit haec praeparatio discipulorum admiratio, vel potius sollicitudo quedam & metus. Antea enim illos potestatem accipere monstrauerat Dominus, qua spiritus immundos & demonia eicerent. Non potuerunt autem lunaticum quem uerum demonio liberare. Metuunt ergo, ne prius concessam potestatem illis Christus denuo ademerit, nec inuenim hoc suae infidelitatis vitio ipsis accidisse animaduertunt, cuius tamen illos Dominus non obscure admonuerat. Quare domum reuersi, priuatim illum de hoc interrogant. Ita uero

exemplum praebeant eorum, qui mali causam admirantur & inquirunt, cuius ipsi sibi auctores sunt. Est hoc admodum vulgare. Vt enim primus parens noster propriam culpam aegre agnovit, ita paucos invenias, qui manifesta vitia in semetipsis agnoscant. Quod si vero illa distulserint agnoscere non possunt, illorum causas admirabundi inquirunt, & illas vel in ipsum Deum regere non verentur, dummodo sese culpa omni liberent. Faciunt hoc multi in saluti negotio, ubi suam ipsorum salutem praerexunt, interim illius causam, scilicet oblatam veritatis contemptum, in seculum ipsi non observant. Idem in huius seculi negotijs fieri videmus, quando milii suam infirmitatem admirantur, de turbarum & seditionum causis interrogant, de rei domesticae angustia & infelicitate successu querantur: qui interim ipsos sibi malorum omnium auctores esse mox vident, si suae morales & studia penitus incuerint. In nos ipsos ergo descendamus, priusquam vel bonitatem vel iustitiam Dei in dubium vocemus. Accamen laudem meretur zelus hic discipulorum, qui est ad Dominum paulo ante obiurgati essent, & nunc idem emendi occasione haberent, interrogant tamen mirum quod scribis, manifestus Christi hostibus, hinc adversus illum disputandi occasione dicitur fuisse viderent. Imitemur zelum hunc, & Christi gloriam ipsi quoque nostris commendat & prae bonori praefereamus.

Cur discipuli satana eicere nequerint.
 Mat. 17.
 Ceterum audiamus Christi responsonem, qua duo agit. Primo quid obstitit, docet. Nam quid

Ut fides montes transferre dicatur.
 Mat. 17.
 possibile fuit eicere istud demonium. Ergo fide vera & perfecta nondum ipsis instruit. Per hoc tam insigni fidei elogio cauendum est, ne licet pertinacius insistendo, vel infirma cogitationes absurdas sentemus, vel fidei vim scurriliter rideamus, si qua minus felicitate ipsi succedat, quae fidem in Christum profitemur. Nec enim montes loco mouere iubet Christus, sed locutione hoc dicit, adeo nihil factu impossibile fore verè credentibus, ut vel montes transferrent, si hoc fieri oportet.

Rom. 10.
 Interim ad ea modo promissionem hanc restringamus, qua Dei verbo & voluntati congrua, & nobis factis salutaria sunt. Quia fides ex auditu verbi Dei est, & verbo nutritur, nihil effectum cupit, quam quod Dei verbo mandatur, & quod ex illo didicimus factu necessarium esse. Nec enim fidei quicquam ideo derogari putemus, quando constat illius effectus multo maiores reperiri, quam si vel Olympum vel alios quosvis montes (ve olim de gigantibus poete fabulari sunt) loco mouerent.

Gen. 12. 22.
 Nōne enim maius quid fecit Abraham, quando superatis affectibus carnis patriam delapsus reliquit, peregrinus oberrans molestias exilij patienter sustinuit, & tandem filium charissimum proprijs manibus iugulare decrevit? Annon maius opus fuit Moysi, quando aulicis delictis & vires egestati & ignominia Hebraeorum postposuit? Quid verò de sanctorum patientia dicere audeat, qui fide armati, persecutiones assidue, horribiles tyrannorum minas & cruciatu grauisissimas, nique ipsam mortem constanter vincunt? Quid? quod mundus hic totus fide vincunt, & aeterni laboris vel inuitus cedat? De istis ergo & alijs huius generis montibus Christus loquitur, in quibus sustinendis si nos aliquando imbecilliores esse experimur, mox hoc nostro vitio fieri cogitemus, quod

Exod. 2. Hebr. 11.
 nondum tantos in fide progressus fecimus, quantos nos fecisse decebat. Docet enim quibus armis & iustitiam recurramus, quod altera suae responsonis parte praescribit. Docet enim quibus armis & iustitiam relucantem & carni ingentem incredulitatem vincere possimus, cum ait: Hoc genus nullatenus potest exire, nisi oratione & ieiunio. Quae verba non ad eorum aliquod demoniorum genus referri debent, sed ex discipulorum incredulitate occasionem sumens, quid fieri oporteat docet, si quando diaboli regnum in nobis diuturniori mora confirmatum esse, nec eas in nobis fidei vires esse pariter, quae illi eiciendo sufficere possint. Nec etiam exorcistarum superstitionibus locum esse pariter, qui certis quibusdam precibus & quorundam verborum demurmurationibus statim remij diabolos fugari arbitrantur. Sed vere spiritualibus armis omnes eos hic Christus instruit, qui diabolo superiores fieri, & fidei labascanti subuenire cupiunt. Et primas quidem precibus tribuit, non quod fidem excludat, de qua paulo ante dixit, sed ut divina virtus hoc opus esse, & non nisi per preces fieri possit ostendat, sine qua preces aut omnino nullas, aut certe irritas & inuiles fundamus.

1. Ioan. 5.
 Quibus armis & iustitiam recurramus, quod altera suae responsonis parte praescribit. Docet enim quibus armis & iustitiam relucantem & carni ingentem incredulitatem vincere possimus, cum ait: Hoc genus nullatenus potest exire, nisi oratione & ieiunio. Quae verba non ad eorum aliquod demoniorum genus referri debent, sed ex discipulorum incredulitate occasionem sumens, quid fieri oporteat docet, si quando diaboli regnum in nobis diuturniori mora confirmatum esse, nec eas in nobis fidei vires esse pariter, quae illi eiciendo sufficere possint. Nec etiam exorcistarum superstitionibus locum esse pariter, qui certis quibusdam precibus & quorundam verborum demurmurationibus statim remij diabolos fugari arbitrantur. Sed vere spiritualibus armis omnes eos hic Christus instruit, qui diabolo superiores fieri, & fidei labascanti subuenire cupiunt. Et primas quidem precibus tribuit, non quod fidem excludat, de qua paulo ante dixit, sed ut divina virtus hoc opus esse, & non nisi per preces fieri possit ostendat, sine qua preces aut omnino nullas, aut certe irritas & inuiles fundamus.

Oratio.
 Quibus armis & iustitiam recurramus, quod altera suae responsonis parte praescribit. Docet enim quibus armis & iustitiam relucantem & carni ingentem incredulitatem vincere possimus, cum ait: Hoc genus nullatenus potest exire, nisi oratione & ieiunio. Quae verba non ad eorum aliquod demoniorum genus referri debent, sed ex discipulorum incredulitate occasionem sumens, quid fieri oporteat docet, si quando diaboli regnum in nobis diuturniori mora confirmatum esse, nec eas in nobis fidei vires esse pariter, quae illi eiciendo sufficere possint. Nec etiam exorcistarum superstitionibus locum esse pariter, qui certis quibusdam precibus & quorundam verborum demurmurationibus statim remij diabolos fugari arbitrantur. Sed vere spiritualibus armis omnes eos hic Christus instruit, qui diabolo superiores fieri, & fidei labascanti subuenire cupiunt. Et primas quidem precibus tribuit, non quod fidem excludat, de qua paulo ante dixit, sed ut divina virtus hoc opus esse, & non nisi per preces fieri possit ostendat, sine qua preces aut omnino nullas, aut certe irritas & inuiles fundamus.

modo enim invocabunt (inquit Paulus) eum, in quem non crediderunt? Et sane nisi Dei opo hoc totam ageretur, oratione sine precibus non esset opus. At quia ex nobis ipsi ne ad cogitandum quidem idonei sumus, divinitus armemur oportet: quod non fiet, nisi precibus ex fide vera manantibus opem Dei imploremus. At quia fidei & precibus caro obstat, cuius figmenta & sensus non modo pravi, verum etiam Deo inimici sunt, ieiunium secundo loco requirit, quod non in commenticio aliquo ciborum discrimine consistit, sed carnis mortificationem continet, quae ab omnibus ijs abstineri docet, quaeque, carnem vel securam vel ferocem & contumacem facere consueverunt. Habet haec suarum cupiditatum fomenta ex victus & deliciarum abundantia, ex voluptatum studijs, ex ocio & alijs bonorum similibus quae sanctissimis Dei cultoribus aliquando maximorum scelerum causam fuisse legimus. Ita ergo vitare conuenit, & singuli quidem ea vitent, quae sibi maximè impedimento esse sentiunt. Haec facit, quod non modo cibis abstineri iubemur, verum etiam phalamu coniugalem ad tempus relinquere, quod feruentiores sint preces nostrae. Ex his ergo facile colligitur, cur hodie in manifestissima Euangelij luce, tanta sit satana potentia, ut plerique hominum vel superstitionibus sese volentes immergant, vel totos sese sceleribus nefandis mancipent. Quid enim aliud feret, quando plerique sub Euangelij praetextu carnis licentiam quaerunt, & paucissimi sunt, qui vel precibus ex animo vacent, vel carni ea subducant, quae illi stimulos & ferociam addunt? Imò quaecumque, ex papato carnis licentia struunt (ut pote enceniorum festa, carnisfrivia, & quae alia huius generis gentium Lupercalibus & Bacchanalibus simillima sunt) mordicus retinentur, ijs soli reiectis, quae vel morum disciplinam exigunt, seueritatem, vel quorum abrogatio cum quaestu coniuncta est. Semper ergo animi nostris haec Christi sententia inhercat, ne delictijs & securitate nostra hostem diabolum aduersus propriam salutem armemus.

Porro transsumus ad alteram tractationem, quae de huius simul & aliorum miraculorum visu Christus discipulos instruit. Illinc digressi (inquit Marcus) vna uer faciebant per Galileam, sed noli hoc aliquem scire. Quia ut Lucas scribit, Hierosolymam tendebat, ut publicum nostrae salutis negotium ageret, quod nullorum priuatis negotijs impediri uoluit. Est hoc magni studij argumentum, quod salutem nostram promouat uult: cuius confyderatio in reuocationibus plurimum consolari potest. Interim illius exemplo nos officij admoneri meminimus, ut ipsi quoque simili studio ea exequamur, quae nobis à Deo iniuncta sunt. Interim (ut idem Lucas habet) cum omnes miraculum hoc magno cum stupore admirarentur, Christus discipulos hoc memori mente reponere iussit, & praecipit huius causam adijcit: Quia filius hominis tradetur in manus hominum, & c. Miraculorum ergo illos meminisse uult, ut ex his diuinitatis suae argumenta colligant, quibus mox secutus Crucis scandalo medeantur. Hinc uero generalis doctrina peti debet, ut ipsi quoque inter leuata tristitiam meminimus, quae cum homines simus, à nobis abesse non possunt. Imprimis uero cum ecclesia floret & laetis successibus progreditur, ea in animum reuocemus, quae de persecutionibus & cruce priorum olim praedicta sunt. E diuerso rursum inter aduersa & tribulationes, promissiones & illarum exempla repetamus, quae Deum ecclesia suae perpetuam curam habere docent. Ita fiet, ut nec prosperis rebus effremur, nec aduersis desperemus, sed in omnem euentum parati, Deo fidem seruemus inconcussam.

Postremo de discipulis adijcitur, quod Christi uerba non intellexerint, nec tamen illum ausi fuerint interrogare. At qui luce clara sunt quae Christus dicebat. Sed ut alibi diximus, quae de illius morte dicebantur, discipuli percipere non potuerunt, eo quod illorum mentes carnalis de regno ipsius opinio occupasset. Quae causa est, quod etiam hodie Euangelij mysteria multis obscura uidentur. Quia enim libertatem quandam carnalem somniant, & omnia sibi laeta pollicentur, nunquam ijs animum intendere possunt, quae de carnis mortificatione, regeneratione & totius hominis inuouatione, item de cruce & afflictionibus piorum dicuntur. At hic minime nobis imitandi sunt Apostoli. Qui enim frequenter de rebus nihil ad se pertinentibus interrogarunt, hic praeposito quodam pudore & metu impediti interrogare uerentur eum, qui hoc unum quarebat, ut ipsos ueritatis plena cognitione illuminaret. Nos potius in huius uita palaestra uersantes precibus assiduis uacemus, ieiunij sanctis carnem coarctemus, quaeramus autem frequenter in scripturis nobiscum loquentem Dei filium Iesum Christum, & per ipsius spiritum in omni ueritatis cognitionem inducemur. Illi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternam. Amen.

2. Cor. 3.
Genes. 3.
Rom. 7.
1. Cor. 7.
1. loc. 2.
Cur hodie tanta sit diaboli potentia.

Christus miraculorum usum docet discipulos. Luc. 9.

Discipuli Christi de cruce loquentem non intelligunt.

Et uenit Capernaum, & cum uenisset domum, interrogauit eos: Quid in uia inter uos disceptabatis? Ipsi uero siluerunt. Nam inter se disceptarant in uia, quis esset maior. Et cum confedisset, uocauit duodecim, & dicit eis: Si quis uult primus esse, erit omnium postremus, & omnium minister. Et cum accepisset puerulum, statuit eum in medio eorum, & cum accepisset eum in ulnas, ait eis: Quisquis unum ex talibus puerulis exceperit nomine meo, me excipit: & quicumque me excipit, non me excipit, sed eum qui misit me.

Argumentum
& usus presen-
tis loci.
Marc. 6.
Marc. 8.

Exposuit hucusque Diuus Marcus praecleara quaedam, quae ut Christi Iesu diuinam potentiam & dignitatem declarant, ita discipulorum ipsius auctoritatem plurimum commendat. Illi enim ad praedicandum emissos, et miraculis instructos fuisse audiimus. Iidem fidei Confessionem signem ediderunt, tres uero ipsorum ad singulare spectaculum Christus delegit, ut gloria sua celestis specimen uiderent. At quia haec superstitiosis & infirmis occasionem dare poterat, aliud sublimius de illis sentiendi, praeclearis hinc illorum donis aliquot eorumdem uitijs subiicit Exemplum: quorum consideratio nobis in eum finem proponitur, ut sanctos quoque Dei gratia opus laetum intelligamus, & nos illorum exemplis de ingenita nostrae naturae corruptione admoniti, perperam uigilemus. Et primum quidem illorum uicium, fidei infirmitatem, nuper uidimus. Sequitur superbia & ambitionis malum, quae quantas in illis vires habuerit, & quousque progressu sit, ex praecipua historia abunde patebit.

Discipuli disputa-
tati de primatu.

Primum enim discipulorum factum proponitur, quod Christo cum illis agendi occasioem dedit. Cum enim Capernaum proficiscerentur, disputatio inter illos non leuis oborta fuit, quis inter illos ad quando primatum esset habiturus. Cuius altercationis haud dubie origo fuit communitas & errata Iudeorum de regno Christi opinio, de qua iam saepe diximus. Accesserunt nunc quaedam, quae primatum in regno, uel Simoni Petro, uel Ioanni & Iacobo deferre uidebantur, quos Christus uicibus & negotijs praestantioribus singulari quodam beneficio adhibuerat. Et haec illis de hoc arguendo disputandi causa fuit. At non uulgarem considerationem meretur, quod in disputationem eorum, ambitionis et superbiae plenam Apostoli inciderunt. Fuerunt enim ut scimus, selecti illi discipuli, quae alibi propter uerbum suum mundos esse testatur. At tamen ambitione & superbia laborant, quae uicium peccati principium dicitur: quin eo usque progrediuntur, ut latentem in animis suis inuidiam & similitatem manifestis rixis abunde prodant. Vides ergo quam nihil tribuendum sit nostris uitijs, quando Apostolos post tot tamque praecleara fidei & pietatis specimina ipsi uicij laborasse uideamus, quae multis regnis & ecclesijs exitio fuerunt. Ad haec patet hinc, quid serue in Christo quaerant, quod dum plene inuouati et renati sunt, terrena nimirum, quae carni adlubescunt, cuius rei exemplum, quam uile sit, hodie passim occurrunt, ex quibus eo plus mali ad ecclesias et respublicas redit, quoniam excellentiori gradu sunt constituti, qui hinc uicij laborant.

Christus occultas
discipulorum
disputationes
non ignorat.
1. Reg. 8.
2. Para. 28.
Psal. 7.
Iere. 11. 17. 20.

Sed ad Christum transeamus, qui primo sibi non ignotum esse docet, quod illi clam manifeste agat, & uel inuitos id fateri cogit, cuius illos pudebat. Est hoc euidentis & irrefragabile dominum Christi argumentum, quando cordium & cogitationum notitia uni & soli Deo in scripturis tribuitur. Debet autem huius consideratio nobis semper ob oculos uersari, eo quod ad uitam rectam inueniendam plurimum facit. Cum enim hominum oculos ita plerique uereantur, ut in horum conspectu multa intermittant, quae alioqui facturi essent: multo plura idem intermitterent, si Deo oculis uentura patere cogitarent. In Psalmo certe 94. summam impietatem describens spiritus sanctus ait: Quo usque impij Domine, quod usque impij petulant exultabunt? Ebulliunt, loquuntur grandaeva. Et tunc se omnes flagitiosos, Populum tuum Domine atterunt, quos tibi hereditario iure vindicasti. Ipsi gunt, uiduas & aduenas occidunt, & pupillos interimunt. At mox horum omnium causam, quae uicit: Et dicitur, Dominus non uidet, neg, Deus Iacob intelligit. Vtque huic malo medietur, haec uicij